

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499

Rådets medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - støtteleiring, Bipolarforeningen Norge, FRI - foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Hjelpkilden Norge, Hvitte Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse - LPP, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Norsk Tourette Forening, ROS - Rådgivning om spiseforstyrrelser, Spiseforstyrrelsesforeningen, WSO - Landsforeningen We Shall Overcome, Voksne for Barn, Kirkens SOS, Stiftelsen CRUX, Norges Røde Kors, Fagforbundet, FO - Fellesorganisasjonen, Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Psykiatrisk forening, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Universitetet i Sørøst-Norge, NTNU - Norges Tekniske Naturvitenskapelige Universitet, Universitetet i Ågder, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø.

Likestillings- og mangfoldsutvalget

22. juni 2022

Innspill

Vi har etterspurt innspill fra våre medlemsorganisasjoner og vil i det forestående gjengi de synspunktene og innspill vi har fått fra dem. Vi har kun fått noen få innspill, så dette er ikke representativt for hele medlemsmassen vår. Dette er altså ikke et innspill som representerer oss som paraply, men er som sagt en gjengivelse av innspill vi har fått inn. Videre har blant ADHD Norge allerede spilt inn en del punkter til utvalget. Men, gjennomgangstemaet som vi har fått tilbakemelding på er viktigheten av tilrettelegging for deltakelse på sentrale arenaer som skole og arbeid.

Deltakelse og inkludering er avgjørende for den psykiske helsen. Hovedveien til uhelse går gjennom frafall fra skole, utdanning og arbeidsliv. Det er en sentral indikator på at ting kommer til å gå galt og at den psykiske helsen svekkes. Det betyr at et mer tilpasset utdanningstilbud for de med behov for det, og tilpasset yrkesdeltakelse er viktig.

Deltakelse og tilrettelegging i arbeidslivet

Det er et høyt prestasjonspress på mange norske arbeidsplasser. Arbeidskraft i Norge er dyrt, og det skal produseres for å forsvare kostnadene. Bedre tiltak for å finansiere ansatte som av ulike grunner ikke kan prestere som andre, ville vært nyttig. Mange bedrifter kunne også med bedre støtte etablere arbeidsplasser for arbeidstakere med spesielle behov. Det er spesielt mange med funksjonsvariasjoner som detter ut eller aldri kommer inn i arbeidslivet, men som samtidig ønsker å jobbe. Disse bør også få spesiell oppmerksomhet.

Det er mange hindringer som fører til et ekskluderende arbeidsliv, blant annet;

- for høye krav om formell kompetanse
- for høye krav om minimumsoppmøte
- for få uforpliktende tiltak/tilbud som eksempelvis «Dagsen» i Oslo
- for mange tiltak av tidsbegrenset art, hvor det ligger en forventning om tilfriskning og tilbakeføring til ordinært arbeidsliv
- for få muligheter for tilrettelagt arbeid for utføre

Vi trenger å adressere de forannevnte hindringene og sikre;

- Bedre og mer varig omfattede løsninger for lønnstilskudd og oppfølging
- Bedre tilpasset arbeidsoppgaver for sårbare grupper

Forebygging i tidlig alder

Det er viktig å forebygge frafall gjennom tilrettelegging for tidlig mestring. For å få til det trenger vi blant annet;

- Bedre alternativer til ordinær skolehverdag
- Tilbakeføring til tilrettelagt hverdag der mestring er mulig

Videre bør det satses på fritidstilbud gjennom;

- mer penger til støttekontakt
- lavere terskel for deltakelse i fritidsaktiviteter, bla gjennom økonomiske ordninger

Tilrettelegging for deltakelse på utdanningsinstitusjonene er også avgjørende for fremtidige arbeidsutsikter.

Psykiske lidelser som en usynlig funksjonsnedsettelse

Personer som har psykiske lidelser har en usynlig funksjonsnedsettelse og får sjeldent eller aldri gode tilrettelagte tilbud som kan gi dem medborgerskap og varig fast arbeid. Det er viktig å påpeke at pårørende også er en utsatt gruppe, som fort blir diskriminert fordi de ikke evner å delta like mye i hverken arbeidsliv, politiske verv eller fritidssysler.

Med vennlig hilsen

Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen
generalsekretær